

Play store. Aside from interpretations, WordReference incorporates a thesaurus, English word reference and a gathering where other clients can comment on troublesome words or expressions.

Intelligently strategies increment the adequacy of higher instruction, the interaction between instructor and understudy; undarstudies create and shape free imaginative considering abilities. In this inventive approach, the understudy gets to be a central figure in individual learning. This will provide more consideration to more understudies. Non-traditional shapes of perusing intuitively strategies can be partitioned into 3 bunches: collaboration in educating, modeling, inquire about show of learning.

References

1. www.lex.uz Decree of the President of the Republic of Uzbekistan Sh.M.Mirziyoyev dated October 8, 2019 No PF-5847 "On approval of the Concept of development of the Supreme Railway System of the Republic of Uzbekistan until 2030".
2. <https://uz.wikipedia.org/wiki/> Based on data from the Harvard_university website, the author analyzed and developed statistics.
3. www.zyonet.uz "Innovative developments" textbook. 2021. O'zME. The first volume. Tashkent, 2000
4. Yuldashev K. "Scientific and theoretical bases of modern teaching" T., 1996
5. Tokhliyev B. Teaching methods. T., 2006
6. Mukhitdinova, K. A. (2022, August). TECHNICAL AND ECONOMIC CONDITION OF OIL DRILLING FROM THE FIELD OF "MUBARAK OGP" ENTERPRISE. In Multidiscipline Proceedings of Digital Fashion Conference (Vol. 2, No. 4).
7. Бободжонова, З. (2021). Economic regulation of development methods for water injection at explored fields. Общество и инновации, 2(11/S), 37-41.
8. Bobojonova, Z. S. (2021). ANALYSIS OF ECONOMIC EFFICIENCY OF OIL RECOVERY FROM FIELDS IN BUKHARA-KHIVINSKY REGION AND WAYS OF ITS IMPLEMENTATION. NVEO-NATURAL VOLATILES & ESSENTIAL OILS Journal| NVEO, 10183-10187.

TILSHUNOSLIKDA LISONIY INTERPRETATSIYASI KONTSEPTSIYASINING O'RNI VA AHAMIYATI

Satullaeva Nargiza Jalgasbaevna
chet tillar fakulteti assistenti,
Berdoq nomidagi
Qoraqalpoq davlat universiteti,
nargash@yandex.ru

Annotatsiya: Bu maqolada hozirgi zamon tilshunosligida fe'l nisbat kategoriyasi nazariy asoslarining tadqiqi haqida aytilgan.

Kalit so'zlar: interpretatsiya, kommunikativ va kognitiv funksiyalar, lingvistika, kontseptualizatsiya.

Hozirgi vaqtda interpretatsiya nazariyasi ma'lum metodologik asosga ega. "Interpretatsiya, buning ortida har doim ma'nolarni o'rnatadigan va o'qiydigan subyekt bor, predmet gipotezalarini ilgari suradi, ekzistensial yondashuv elementlarini birlashtiradi, bu esa madaniyat va jamiyatda ichki erkinlik va ildizga egalik qilishni ham, bilimlarni ham nazarda tutadi" [1, 101]. Yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, bu holda metodologiya keng tushuniladi, chunki u nafaqat metodika haqidagi ta'limotni, balki ma'lum bir falsafaga asoslangan va tadqiqot yo'nalishini belgilaydigan tilni o'rganish tamoyillari haqidagi ta'limotni ham o'z ichiga oladi, tadqiqot texnikasi va usullari uchun asos ... Antroposentrizm insonni "til mavjudligi uslubi" deb tan olingan barcha tadqiqotlarning (kognitologiya, psixolingvistika, etnolingvistika, lingvokulturalogiya va boshqalar) asosiy tamoyili sifatida talqin qilishning lingvistik nazariyasidagi asosiy konseptual tamoyil deb qaralishi mumkin va haqiqatning o'zi cheksiz talqinlarga ochiq. Bunday holda, «inson o'zi biladigan dunyoni o'zi yaratadi, uni o'z kuchi bilan o'ldiradi, sezadi, shakllantiradi, baholaydi va dunyoning qiymati bizning izohimizda yotadi. Tushuntirish faoliyati butun hayotimizni qamrab oladi» [Falsafa, 2004].

Tafsirni maxsus uslubiy protsedura sifatida talab qilish fanda inson faoliyatining har xil turlari masalalari, uning a'loqada ishtirok etishi bilan bog'liq bo'lgan, a'loqada shaxsiy va jamoaviy tajribani uzatishda, tadqiqot predmeti sifatida ajratilganda paydo bo'ladi. Lingvistik qadriyatlar va an'analar.

Tafsir nazariyasining falsafiy tarkibiy qismi sifatida, bu insonning bilim faoliyatining eng muhim natijasi odamlarning muloqotdagi tushunchasini ta'minlaydigan va avloddan avlodga o'tadigan, ma'lum bo'lgan dunyo haqidagi bilimlar tizimini shakllantirish ekanligini tan olishdir, u yoki bu tarzda aks

ettiriladigan bilim formati aks ettirilgan. Bilimni obyektivlashtirishning asosiy vositalaridan biri bu til. Aynan u dunyo haqidagi bilimlarni tilshunoslik belgilarida, asosan, aksariyat olimlar tomonidan tan olinadigan soʻzlar bilan ifodalanadigan soʻzlarni taqdim etadi.

Bilish falsafasida va mustaqil fan sifatida bilish nazariyasining oʻzida eng keng tarqalgan mavhum-epistemologik yoki ratsional-oqilona ilmiy paradigma doirasida bilimlarning aks ettiruvchi mohiyatini metodologik deb hisoblash odatiy holdir. Biroq, bugungi kunda “kognitiv jarayon faqat aks ettiruvchi protseduralar bilan chegaralanib qolmasligi va natijaning oʻzi – bilimdonlarning obrazi sifatida bilimga koʻpincha boshqa tabiat yoki ular bilan yaqin aʼloqada boʻlish orqali erishilishi” tobora ravshanlashib bormoqda [1, 120]. Shunday qilib, L.A. Mikeshina, bilim falsafasi nuqtayi nazaridan aks ettirish, kelishuv va talqin qilish bilan bir qatorda mavjud boʻladi. Shuning uchun tadqiqotchilarda, xususan, aks ettiruvchi va talqin etuvchi jihatlarining birligini hisobga olish istagi paydo boʻldi. “Mavzuni anglash, talqin qilish, idrok qilishning izohlash faoliyatining tub mohiyatini tan olish – bu bilishning yangi paradigmasining asosiy xususiyatlaridan biri” – ekzistensial-antropologik. Bu tabiiy ravishda yuzaga kelgan lingvistik ilmiy paradigmalarda – sistemoseentrik va antroposeentriklar oʻzgarishi jihatidan idrokning izohlovchi omili sifatida tilga murojaat qilish bilan oʻzaro bogʻliqdir.

Maʼlumki, dunyo haqidagi bilim subyektiv boʻlmaydi, chunki u koʻpchilik olimlar tomonidan insonga xos boʻlgan yuqori darajada tashkil etilgan materiya, miya xususiyati sifatida tan olingan ong bilan chambarchas bogʻliqdir. Shuni hisobga olish kerakki, «bilish subyekt, birinchi navbatda sharhlovchi, izohlovchi, talqin qiluvchi subyektdir, chunki uning mavjudligi va faoliyati nafaqat obyektiv haqiqatda, balki u yaratgan obrazlar, belgilar va ramziy shakllar dunyosida, inson hayotining oʻziga xos tuzilishiga xosdir». Til yordamida inson bilish natijalarini ifodalashga muvaffaq boʻladi va uning yordami bilan dunyo toʻgʻrisidagi olgan bilimlarini jamiyatning boshqa aʼzolariga ularning ijtimoiy-madaniy oʻzaro taʼsiri jarayonida uzatadi. Shu munosabat bilan interpretatsiya (talqin qilish) funksiyasi kommunikativ va kognitiv funksiyalar bilan bir qatorda tilning asosiy funksiyalari soniga kiritilganligi aniq. N.N.Boldirev, “insonning har qanday lingvistik faoliyati izohlash bilan bogʻliq boʻlib, lingvistik talqin kognitiv faoliyat turi, odamning oʻzi va bu dunyoda tushunishi va tushuntirish jarayoni va natijalari sifatida paydo boʻladi” [2, 5]. Shu bilan birga, talqin qilish subyektning ongi bilan bogʻliqligi holda tasavvur qilib boʻlmaydi, chunki insonning kognitiv faoliyati inson yordamida dunyoni va tilni (bu dunyoning oʻziga xos obyekt sifatida) anglashga asoslanadi. Konseptualizatsiya jarayoni asosida tanlab oladigan va shakllantira oladigan miya, tushunchalar kabi bilimlarning operativ birliklari, keyinchalik ular inson ongining yana bir muhim jarayoni-kategorizatsiyaga kiritilgan [3, 10].

“Ong” va “bilim” tushunchalarining oʻzaro bogʻliqligi haqida gapirganda, biz quyidagilarni taʼkidlaymiz. Idrok aks etuvchi jarayon sifatida ongning asosiy turi hisoblanadi. Shu bilan birga, ong va jarayonlarni aks ettirish bilan bogʻliq boʻlgan boshqa bilim turlari ham mumkin, ularning maqsadi dunyoni tushunchalar va tasvirlarda aks ettirish emas, balki maʼlum boʻlgan dunyoni maʼlum pozitsiyalardan anglashdir – uni izohlash orqali ongda paydo boʻlish va guruhlash usuli. Shunday qilib, dunyo ongda idrokning ikkita gipostazasida paydo boʻladi – uni anglashning oqilona uslubiga asoslangan aks etgan tizimga asoslangan dunyo va ekzistensial-antropologik dunyo sifatida, bu eksplikatsiyada tushuntirishning muhim rolini nazarda tutadi uning mavjudligi va idrok etilishi. Ularni birlashtiradigan narsa bu shartlilik kabi tartibdir. Shu sababli, idrokning (ongning) universal va asosiy xususiyatlari sifatida aks ettirish refleksiya va talqin qilishning sintezi odamni oʻz hayotida konvensiya asosida aʼloqa qilishning foydaliligini taʼminlaydi. Shu bilan birga, Donald Devidsonning fikriga koʻra, interpretatsiya lingvistik muloqotning anʼanaviy yadrosidir [4, 229]. Va keyin u quyidagi xulosaga keladi: «Konvensiya tilning mavjudligi uchun shart emas. ... Aslida, til konvensiyalarni ishlab chiqish shartidir» [4, 233].

Bizning fikrimizcha, ushbu xulosa tilning bilishning boshqa tarkibiy qismlari bilan oʻzaro aʼloqasi va taʼsiri uchun juda mos keladi: til bu aks ettirish va talqin qilishni rivojlantirish shartidir. Aynan til aks ettirish, talqin qilish va konvensiya jarayonlari va natijalariga kommunikativ talabni taʼminlaydi. Ushbu natijalar soʻz kabi lisoniy birlikda eng toʻliq ifodalanadi. Aynan shu narsa konsepsiyani (birinchi navbatda, uning konseptual turini) aʼloqa jarayonida ishlatishga imkon beradi. Bu maʼlum bir tilning lugʻatida ifodalangan odamning aqliy lugʻatini belgilaydigan soʻz. Bu soʻz hayvonlarning muloqotidan farqli oʻlaroq, odamlarning muloqot xususiyatlarini belgilaydigan lingvistik birlik boʻlib chiqadi.

Natijada, biz soʻz haqida quyidagi tushunchaga egamiz. Bir tomondan, soʻz bilimni rivojlantirish uchun shart boʻlib, bilish vositasi boʻlib xizmat qiladi, ikkinchidan, bu bilish natijasidir, unda dunyo haqidagi maʼlum bilimlar mujassamlangan (aks etuvchi, talqin qilingan va odatiy) ularning ichida, qoida tariqasida, birlik). Dunyo haqidagi bilimlar insonning lingvistik ifodasining kognitiv ahamiyatini, uning axborot mazmunini aniqlashga qaratilgan bilim faoliyati markazidir.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Микешина Л.А. Интерпретация как фундаментальная операция познания // Эпистемология Философия науки, Т XVII , № 3 2008
2. Болдырев Н.Н. Антропоцентрическая сущность языка в его функциях, единицах и категориях // Вопросы когнитивной лингвистики. 2015а. № 1. С. 5-12
3. Шарандин А.Л. Лексическая грамматика как объект когнитивной лингвистики // 2013 УДК 81'366;81'373 с. 2-10
4. Дэвидсон, Дональд (2001 (1987)). «Познание собственного разума» перепечатано в изданиях «Субъективное, intersубъективное, объективное» (стр. 15–38). Нью-Йорк и Кларендон: издательство Оксфордского университета. Первоначально опубликовано в Proceedings and Addresses of the American Philosophical Association, 60 (1987), 441–58. Википедия site:wiki5.ru
5. Mukhitdinova, K. A. (2022, August). TECHNICAL AND ECONOMIC CONDITION OF OIL DRILLING FROM THE FIELD OF" MUBARAK OGP" ENTERPRISE. In Multidiscipline Proceedings of Digital Fashion Conference (Vol. 2, No. 4).
6. Бободжонова, З. (2021). Economic regulation of development methods for water injection at explored fields. Общество и инновации, 2(11/S), 37-41.
7. Bobojonova, Z. S. (2021). ANALYSIS OF ECONOMIC EFFICIENCY OF OIL RECOVERY FROM FIELDS IN BUKHARA-KHIVINSKY REGION AND WAYS OF ITS IMPLEMENTATION. NVEO-NATURAL VOLATILES & ESSENTIAL OILS Journal| NVEO, 10183-10187.

RUS TILI VA UNING ZAMONAVIY DUNYODA AHAMIYATI

Isoqov Usmonxon Toshmuhammad o'g'li
SamDCHTI, 2-kurs talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Rus tili va O'zbek tillardagi frazeologik birliklarning o'ziga xos xususiyatlarni o'rgangan holda ularning qiyosiy-tipologik tahlili amalga oshiriladi. Shuningdek, rus tili va o'zbek tillaridagi frazeologik birliklardagi polisemiya va omonimiya hodisasi ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Rus tilining boyligi, Rossiya Federatsiyasi, BMT, YUNESKO Dunyo tillari, rus tilining zamonaviy dunyodagi ahamiyati

Rus tili rus xalqining milliy tili, rus milliy madaniyatining bir shakli, bu rus xalqining ona tili. Rus tili dunyodagi eng rivojlangan tillardan biridir. U ilm-fan va texnikaning barcha sohalarida boy lug'at va terminologiyaga grammatik vositalarning ifoda etuvchisligi va ravshanligiga atrofda olamning barcha xilma xilligini aks ettiruvchi qobiliyatiga ega.

Rossiya Federat siyosiy konstitutsiyasiga binoan rus tili Rossiya Federatsiyasining butun hududida davlat tili hisoblanadi. Rus tili nafaqat Rossiya Federatsiyasining davlat tili. Bu dunyo tillari soniga ya'ni turli davlatlarning xalqlari o'rtsida xalqaro aloqa vositasi bo'lib xizmat qiladigan tillarga tegishli. Dunyoda ma'lum bo'gan ikki yarim mingdan ortiq tillardan xalqaro aloqani eng rivojlangan dunyo tillari guruhi deb atashadi.

Tilni dunyo tili maqomi roliga ko'tarish ushbu holda yaratilgan madaniyatining umuminsoniy ahamiyati bilan belgilanadi. Tilning jahon tili maqomi qonuniy ravishda uni xalqaro tashkilotlar yoki konferensiyalarning (BMT YUNESCO) va boshqalarrasmiy yoki ish tili sifatida tan olish yo'li bilan belgilanaadi.

Shunday qilib rus tili, ingliz, arab, ispan, xitoy va fransuz tillari bilan bir qatorda BMTning oltita rasmiy tillaridan biri sifatida tan olingan eng muhim shartnomalar va bitimlar yozilgan, ko'pgina mamlakatlarda rus tili o'rganiladi.

Hozirgi kunda rus tili ham tarqalish bo'yicha dunyoda II o'rinda turadi. Dunyo miqyosida rus tilining mavqeini mustahkamlash nafaqat muhim resurslarni ta'minlashni, balki rus tili va madaniyatini qullab quvvatlash, rivojlantirish uchun mo'ljallangan barcha davlat va jomoat idoralari va tashkilotlarning o'zaro aloqalarni yaxshilashni talab qiladi. Shu bilan birga rus tilida o'qitiladigan ta'lim muassasalari talabalari va russhunos o'qituvchilardan ham rus tilini mukammal o'rgatish talab qilinadi.

Zamonaviy jamiyatda rus tilini o'rni katta, Rus tili millatlararo muloqat tili va dunyo tillaridan biridir.

Dunyoda rus tilini mashhurligi juda yuqori. Rus tili eng boy fantastika tili bo'lib uning duno ahamiyati nihoyatda katta. Rus tili zamonaviy dunyoga qiziqishini davom ettirmoqda. Rossiya matbuotidagi